

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 305/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť R. G., zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Bickom, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Tos/100/2013 z 5. septembra 2013 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 5 T/101/2013 z 28. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2013 doručená sťažnosť R. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos/100/2013 z 5. septembra 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T/101/2013 z 28. augusta 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru, odboru kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality Bratislava II pod ČVS: ORP-372/1-OVK-B2-2013 z 23. februára 2013 vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp/1613/2013 z 25. februára 2013 v spojitosti s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos/35/2013 z 2. apríla 2013 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej aj „okresná prokuratúra“) podal 7. augusta 2013 na sťažovateľa obžalobu na okresnom súde pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Okresný súd postupujúc podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol uznesením sp. zn. 5 T/101/2013 z 28. augusta 2013 o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, ktoré krajský súd svojím uznesením sp. zn. 4 Tos/100/2013 z 5. septembra 2013 v sťažnostnom konaní potvrdil (sťažovateľom podanú sťažnosť zamietol). V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti koncentruje svoju argumentáciu predovšetkým na postup okresného súdu, ktorý pri rozhodovaní o predĺžení jeho väzby po podaní obžaloby na verejnom zasadnutí postupoval v rozpore s § 292 ods. 4 Trestného poriadku a nedodrжал zákonnú lehotu 5 pracovných dní na prípravu u obhajcu sťažovateľa ako strany v trestnom konaní, k čomu uvádza, že *„Vzhľadom na to, že o mojej väzbe malo byť rozhodnuté na verejnom zasadnutí podľa § 291 a nasledujúcich Tr. por. a v zmysle § 292 ods. 4 mal byť mne (aj môjmu obhajcovi) oznámený termín verejného zasadnutia aspoň päť pracovných dní dopredu, táto lehota u obhajcu nebola zachovaná čím bolo porušené moje právo*

na obhajobu preto je uznesenie o väzbe z 28. 8. 2013 nezákonné. Neobstojí argument, že súd expedoval upovedomenie o konaní výsluchu včas a prokurátor mal lehotu zachovanú.“. Z uvedeného postupu okresného súdu, ktorý bol potvrdený krajským súdom ako súdom sťažnostným, sťažovateľ odvodzuje, že „... od 22. 9. 2013 sa nezákonne nachádzam vo väzbe. Nezákonný postup a rozhodnutie samosudcu z 28. 8. 2013 o mojom ponechaní vo väzbe a o zamietnutí mojej žiadosti o prepustenie z väzby nemôže zhojiť ani rozhodnutie krajského súdu. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 100/2013 z 5. 9. 2013 je nepreskúmateľné pre absolútny nedostatok dôvodov najmä vo vzťahu k zákonnosti prípravného konania, nekonania verejného zasadnutia 28. 8. 2013 a nezachovaní lehoty na prípravu. Porušenie mojich práv podľa článku 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR, článku 5 ods. 4 Dohovoru spočíva v obmedzení mojej osobnej slobody nezákonným držaním vo väzbe, bez právneho titulu, od 22. 9. 2013 doposiaľ. Tento stav nemožno žiadnym spôsobom konvalidovať.“. Nad rámec tejto nosnej argumentácie sťažovateľ poukázal aj na to, že „... prípravné konanie nebolo vykonané podľa zákona, pretože mi nebolo doručené uznesenie vyšetrovateľky sp. zn. ČVS: ORP-372/1-OVK-B2-2013 zo dňa 9. 5. 2013, ktorým boli pribratí na vyšetrenie môjho duševného stavu znalci psychiatri“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd... v konaní a pri rozhodovaní o väzbe obvineného R. G... uznesením sp. zn. 5 T 101/2013 z 28. 8. 2013 a Krajský súd... uznesením 4 Tos 100/2013 z 5. 9. 2013 porušili základné právo R. G. podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR a článku 5 ods. 4 Dohovoru.

Rozhodnutie Krajského súdu... sp. zn. 4 Tos 100/2013 z 5. 9. 2013 a rozhodnutie Okresného súdu... sp. zn. 5 T 101/2013 z 28. 8. 2013 sa zrušuje a obvinený R. G. sa ihneď prepúšťa na slobodu.

R. G. sa priznáva nemajetková ujma v sume 10.000,- € a trovy konania vo výške 331,12 €...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Článok 17 ods. 1 ústavy zaručuje osobnú slobodu. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

8. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní [písm. c)]. Podľa čl. 5

ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

9. Dohovor v čl. 5 a ústava v čl. 17 sa svojím obsahom týkajú osobnej slobody jednotlivca. Rozdielom v znení týchto článkov je použitá terminológia, keď čl. 5 dohovoru výslovne priznáva právo či nárok súvisiaci s osobnou slobodou, zatiaľ čo čl. 17 ústavy takéto termíny nepoužíva, ale ustanovuje jasné limity pre štát v prípade zásahov do osobnej slobody jednotlivca.

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

11. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02).

12. Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

13. Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných

štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. marca 1997, § 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Morsink v. Holandsko z 11. mája 2004).

14. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

15. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch.

16. Podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť

- a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 Trestného poriadku z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac

- a) sedem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) devätnásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) dvadsaťpäť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

17. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia... .

18. Podľa § 237 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie pred súdom sa koná len na podklade obžaloby alebo návrhu na dohodu o vine a treste, ktoré podáva a pred súdom zastupuje prokurátor. Podľa § 238 ods. 2 Trestného poriadku po podaní obžaloby alebo návrhu na dohodu o vine a treste súd rozhoduje samostatne všetky otázky súvisiace s ďalším konaním a je povinný, nečakajúc na ďalšie návrhy, urobiť všetky rozhodnutia a opatrenia upravené týmto zákonom, ktoré sú potrebné na skončenie veci a na výkon súdneho rozhodnutia. Podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene, a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

19. Podľa § 292 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná. O verejnom zasadnutí upovedomí prokurátora, ako aj osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie

podnet, a osobu, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím. ... Predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj obhajcu, splnomocnenca a zákonného zástupcu. Podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu... Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.

20. Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru malo dôjsť uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos/100/2013 z 5. septembra 2013 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 5 T/101/2013 z 28. augusta 2013.

II.A

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím okresného súdu

21. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

22. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľ aj využil), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu

23. *O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).*

24. Krajský súd v uznesení sp. zn. 4 Tos/100/2013 z 5. septembra 2013 v podstatnom uviedol:

„Krajský súd v Bratislave ako súd nadriadený konštatuje, že postup súdu prvého stupňa treba považovať celkom za správny a zákonný, nakoľko proti obžalovanému sa vedie trestné stíhanie, v aktuálnom štádiu po podaní obžaloby, už pred okresným súdom, pričom z celého konania vyplýva, že zadovážené dôkazy spolu aj s obžalobou nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky konkrétneho trestného činu - zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a Tr. zák., pričom existuje nad'alej dostatok dôvodov na podozrenie, že skutok spáchal obžalovaný R. G. Z predložených a vykonaných dôkazov z prípravného konania, vzhľadom aj na celkové

obdobie spolunažívania obžalovaného s poškodenou vyplýva reálna obava, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu by mohol obžalovaný pokračovať v uvedenej, prípadne aj inej trestnej činnosti tak ako na to má na mysli ust. § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vyplýva to jednak zo záverov znaleckého posudku z odboru psychológie O. L. - znalkyne z odboru klinickej psychológie dospelých, v zmysle ktorého bol u obžalovaného R. G. zistený zvýraznený opozično - negativistický postoj k ľuďom, ktorý negatívne ovplyvňuje jeho správanie, keďže k výrazným črtám jeho osobnosti patri neústupčivosť, odmietavé stanovisko ku kompromisom, skeptický a nedôverčivý prístup pri riešení problémov a tvrdohlavosť. Aj čo sa týka jeho sklonov k agresivite, sú vykázané zvýšené skóre, čo zahŕňa aj použitie fyzického násilia voči osobám (bitky). Emotivita menovaného je labilná, impulzívna, je u neho vykázaná zvýšená dráždivosť, úzkosť a agresivita so zníženou schopnosťou racionálne kontrolovať a ovládať vlastné výbuchy emócií. Vo vyšetrení sa podľa znalkyne taktiež zistilo, že obžalovaný trpí chorobnou žiarlivosťou, výraznými znakmi silnej citovej väzby na partnerku, vyhroteným lipnutím na nej, až iracionálnym uplivaním - neustále kontrolovanie, sledovanie (č. l. 23 -38). Aj pokiaľ ide o znalecký posudok z odboru psychiatrie E. B. a D. H. (č. l. 42 - 53), bola konštatovaná chorobná žiarlivosť, čo zapadá do deviantnych rysov jeho osobnosti, čo je síce povahová odlišnosť, ale forenzné významne nenarušuje rozpoznávacie a ovládacie schopnosti menovaného. Obdobne je to konštatované, že R. G. ani v minulosti ani v čase páchania trestnej činnosti netrpel duševnou chorobou vo vlastnom zmysle slova ale povahovými odlišnosťami ustálenými v priebehu rozvoja jeho osobnosti a fixovanými ako paranoidne emulačné rysy osobnosti, čiže deviácia prejavujúca sa najmä chorobnou žiarlivosťou.

Sťažnostný krajský súd zároveň konštatuje, že pokiaľ ide o materiálnych podmienok pre trvanie väzby obvineného do ktorej bol vzatý podľa vyššie citovaného rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie, tieto zostali nezmenené, oproti stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania o väzbe obvineného, čo znamená, že doposiaľ zistené skutočnosti naďalej nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu a to konkrétne zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Obvinený je stíhaný pre trestný čin, ktorý mal spáchať voči svojej manželke v priebehu niekoľkých mesiacov za trvania manželstva. Aj keď podľa dôkazov poškodená P. G. sa zo spoločnej domácnosti už odsťahovala a mal byť už podaný aj návrh

na rozvod manželstva účastníkov, v aktuálnom štádiu konania aj podľa krajského súdu v prípade prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu môže existovať reálna obava, že by mohol obžalovaný R. G. pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Preto sú u neho dané dôvody väzby aj z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

V sťažnosti obžalovaného uvedené skutočnosti, že okresný súd nedostatočne skúmal a zistil predchádzajúce odsúdenia, ktoré podľa neho sú už zahladené, sú síce pravdivé, avšak to ešte neznamená, že by obžalovaný bol takou osobou, ktorá rešpektuje morálne zásady či platné zákony tak, ako na to už poukázal aj tunajší krajský súd vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. 3 Tos/35/2013 zo dňa 02. 04. 2013. Obdobne, krajský súd považuje za protirečivé aj tvrdenie v sťažnosti obžalovaného uvedení skutočnosť, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu sa bude zdržiavať v mieste svojho trvalého bydliska v..., pričom v ďalšej časti sťažnosti uvádza, že po prepustení z väzby na slobodu by mal pokračovať v zamestnaní u svojho posledného zamestnávateľa v..., k čomu pripojil aj čestné vyhlásenie. Krajský súd taktiež za nenáležitú považuje v sťažnosti obžalovaného uvedení argumentáciu, že mu nebolo doručené uznesenia vyšetrovateľa, ktorým boli do konania pribratí znalci z odboru psychiatrie, keďže zo spisového materiálu jednoznačne vyplýva, že sporné uznesenie bolo doručené všetkým procesným stranám.

Krajský súd konštatuje, že naďalej existuje dôvodné podozrenie, že skutok pre ktorý je vedené trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky vyššie špecifikovaného trestného činu, pričom po podaní obžaloby sa tieto skutočnosti nijak neoslabil, ale podozrenie, že skutok, ktorý mal spáchať obžalovaný naopak zosilneli. Navyše trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 5 T/101/2013 zo dňa 28. 08. 2013 bol obžalovaný uznaný za vinného pre uvedení trestnú činnosť a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov mesiacov a na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

Napokon nepochybil okresný súd ani v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu a so zreteľom na vyššie uvedené, dospel sťažnostný súd k záveru, že sťažnosťou napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne. Krajský súd preto sťažnosť obžalovaného nepovažoval za dôvodnú a preto je podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol. Vzhľadom na okolnosti prípadu ale aj dané štádium konania krajský súd nevidel dôvod ani na prijatie písomného sľubu obžalovaného podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. “

25. Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Tos/100/2013 z 5. septembra 2013 a uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 T/101/2013 z 28. augusta 2013 považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť z napadnutého rozhodnutia okresného súdu:

«Súd zvážil všetky okolnosti, prihliadol na charakter stíhanej /žalovanej/ trestnej činnosti, jej závažnosť a stupňujúcu intenzitu, na dôkazy, ktoré boli doposiaľ zadovážené v rámci prípravného konania /vrátane znaleckých posudkov vo vzťahu k osobám obžalovaného i poškodenej/, pričom dospel k názoru, že všetko nasvedčuje tomu, že žalovaný skutok sa stal, tento vykazuje znaky trestnej činnosti a že páchatel'om skutku je práve obžalovaný R. G., teda formálne podmienky väzby sú dané.

Z pohľadu materiálnych podmienok väzby súd poukazuje na charakter stíhanej trestnej činnosti, jej závažnosť, narastajúcu intenzitu útokov, rozsah i nebezpečnosť, pričom nemožno obísť ani charakteristiku osoby menovaného, ktorý už bol opakovane súdne trestaný /hoci s účinkom zahľadania/ a takisto nemožno obísť ani závery znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie, podľa ktorých bola u obžalovaného konštatovaná deviácia, prejavujúca sa najmä chorobnou žiarlivosťou s tým, že je súčasne potrebné upozorniť na závery znaleckého skúmania osoby poškodenej, a to najmä vo vzťahu k následkom počínania obžalovaného /vrátane pokusu o samovraždu/, ktoré okolnosti vo svojom súhrne zakladajú reálnosť existencie dôvodnej obavy, že obžalovaný by v prípade prepustenia na slobodu mohol pokračovať v páchaní predmetnej trestnej činnosti vo vzťahu k poškodenej, čo poukazuje aj na prítomnosť materiálnych podmienok väzby v zmysle existencie jej dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s tým, že ku dňu 25. 10. 2013 nedošlo k takej relevantnej zmene okolností, ktorá zmena by umožňovala prijať iný záver o otázke dôvodnosti trvania väzby, než aký je obsiahnutý v predchádzajúcich rozhodnutiach tunajšieho i odvolacieho súdu, týkajúcich sa práve otázky väzby menovaného, teda k dnešnému dňu nedošlo k takej relevantnej zmene situácie, ktorá by umožnila prijať iný záver o otázke dôvodnosti ďalšieho trvania väzby.

Súd zároveň konštatuje, že nezistil obhajcom uvádzané procesné pochybenia v prípravnom konaní, v opačnom prípade by obžalobu odmietol a vec by vrátil prokurátorovi s tým, že námietky ohľadom výsluchu obžalovaného dňa 28. 8. 2013 pred

samosudcom súd považuje až za absurdné - obžaloba napadla na súd dňa 7. 8. 2013, samosudca určil termín výsluchu dňa 8. 8. 2013 na deň 28. 8.2013, v ten istý deň /8. 8. 2013/ boli predvolania zo súdu expedované, o čom svedčia doručky - návratky od obžalovaného i prokurátora, pričom výhradu obhajcu o nezachovaní jeho lehoty na prípravu súd akceptovať nemohol - nie je pochybením súdu, že obhajca si zásielku na pošte neprevzal riadne a včas z dôvodu, že „Jeho sekretárka je práceneschopná a on sám chodí na rehabilitácie“ /č. 1. 206/ a napokon, k námietkam obhajcu vo vzťahu k rozhodnutiam odvolacieho /nadriadeného/ súdu sa tunajšiemu súdu neprináleží vyjadrovať.

Na základe vyššie uvedených úvah a s poukazaním na odôvodnenie rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia s tým, že v danom čase a v tomto štádiu konania nie sú splnené podmienky a predpoklady pre stíhanie obžalovaného na slobode, teda ani podmienky pre prijatie písomného sľubu obžalovaného a pre nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.»

26. Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno vyvodit' základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré za splnenia ustanovených podmienok sú prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy. Preto možno uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04). Z hľadiska posúdenia čl. 5 ods. 4 dohovoru má osoba vo väzbe právo na preskúmanie hmotných a procesných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (rozsudok Schiesser c. Švajčiarsko, 1979). Inými slovami, je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho

so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko, 1991).

27. Z judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05).

28. Inými slovami, povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

29. V zmysle uvedených ústavných záruk osobnej slobody musí byť preto väzba chápaná ako výnimočný prostriedok zaistenia obvineného pre účely trestného konania v prípade zistenia skutočností ustanovených zákonom, ktoré odôvodňujú nevyhnutnosť jeho použitia v záujme včasného a náležitého objasnenia trestných činov a spravodlivého postihu ich páchatel'ov. Výnimočnosti tohto prostriedku musí zodpovedať aj jeho čas použitia tak, aby väzba nepresiahla v konkrétnom prípade s ohľadom na jeho okolnosti nevyhnutnú dobu. Trvanie väzby možno totiž v konkrétnom prípade ospravedlniť, len ak existujú jasné náznaky skutočného verejného záujmu, ktoré napriek prezumpcii nevinu prevažujú nad právom obvineného na osobnú slobodu. Trvanie väzby nad lehotu, ktorá je zákonom ustanovená ako maximálna, už podľa ústavy nemožno v žiadnom prípade ospravedlniť.

30. Zo spisového materiálu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 5 T/101/2013 ústavný súd zistil, že 7. augusta 2013 bola okresnému súdu doručená obžaloba prokurátora okresnej prokuratúry. Následne hneď na druhý deň 8. augusta 2013 sudca okresného súdu, ktorému bola vec pridelená na vybavenie, pokynom kancelárii súdu uložil predvolať na verejné zasadnutie okrem zástupcu okresnej prokuratúry aj sťažovateľa a jeho obhajcu. Zo spisu ďalej vyplýva, že okresnej prokuratúre bolo predvolanie na verejné zasadnutie doručené 12. augusta 2013, sťažovateľovi 13. augusta 2013 a obhajcovi sťažovateľa bola zásielka uložená na pošte od 14. augusta 2013. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom 28. augusta 2013 vyplýva, že 26. augusta 2013 sudca okresného súdu, ktorému bola vec pridelená, kontaktoval obhajcu sťažovateľa s cieľom urgovať jeho prítomnosť na nariadenom verejnom zasadnutí. Na verejnom zasadnutí okresného súdu konanom 28. augusta 2013 bol strane sťažovateľa doručený trestný rozkaz sp. zn. 5 T/101/2013 z 28. augusta 2013, ako aj okresný súd rozhodol svojím napadnutým rozhodnutím o ponechaní sťažovateľa vo väzbe v konaní pred súdom, ako ďalšej fáze trestného konania (od doručenia obžaloby prokurátora okresnej prokuratúry 7. augusta 2013, pozn.). Uvedené odôvodnenie rozhodnutia uviedol v plnom rozsahu v zápisnici o úkone. Po zahlásenej sťažnosti bol spisový materiál doručený 2. septembra 2013 krajskému súdu, ktorý na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2013 rozhodol o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu.

31. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa v podanej sťažnosti (bližšie pozri bod 3, pozn.) literu zákona nenaplnil okrem iného ani postup okresného súdu, ktorý v dostatočnom časovom predstihu expedoval potrebné písomné predvolania na nariadený termín verejného zasadnutia: *„Neobstojí argument, že súd expedoval upovedomenie o konaní výsluchu včas a prokurátor mal lehotu zachovanú.“* Nosnou právnou skutočnosťou podľa sťažovateľa je nedodržanie zákonnej lehoty piatich pracovných dní, tak ako to vyplýva z § 292 ods. 4 Trestného poriadku, u strán trestného konania, ktorou je aj jeho obhajca, ktorému navyše mali brániť v prevzatí predvolania súdu objektívne skutočnosti, ktoré náležite aj dokladoval nielen v konaní pred všeobecnými súdmi, ale aj ústavným súdom.

32. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

33. Ústavný súd poukazuje na to, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným práva a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený obhajuje sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto obhajcu má alebo ho musí mať, je potom jeho úlohou obhajovať práva obvineného čo najúčinnejším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup obhajcu pri obhajovaní jeho záujmov, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného vyvracajú alebo ju zmierňujú [§ 44 ods. 1 Trestného poriadku (IV. ÚS 482/2011)]. Spôsob obrany sťažovateľa a taktika jeho obhajoby nemôže byť v prípade jej neúspechu (aj v dôsledku oneskoreného uplatnenia) pričítaná na vrub súdu, ktorý koná v súlade so zákonom (IV. ÚS 217/2013). Naostatok uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (obdobne napr. III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04).

34. Vzhľadom na spomenuté úvahy ústavný súd pripomína § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), podľa ktorého advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Podľa § 21 písm. e)

zákona o advokácii je advokát povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb, ak vzhľadom na pracovnú zaťaženosť alebo dlhodobú neprítomnosť nemôže riadne chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta.

35. K sťažovateľom nastoleným výhradám ústavný súd konštatuje, že zo znenia § 292 ods. 4 Trestného poriadku explicitne vyplývajú zákonné lehoty, ktoré je nutné dodržať, resp. možnosť ich opomenutia je podmienená súhlasom dotknutých strán. Na druhej strane ústavný súd konštatuje, že týchto zákonných lehôt si bol konajúci sudca okresného súdu v plnej miere vedomý a poskytnutá lehota 20 dní medzi nariadeným termínom verejného zasadnutia a časom expedovania predvolaní na tento nariadený termín sa ústavnému súdu javí ako viac než dostačujúca. V tejto súvislosti ústavný súd – napriek existencii 5-dňovej zákonnej lehoty (§ 292 ods. 4 Trestného poriadku), ktorá v posudzovanej veci nebola striktne dodržaná vo vzťahu k obhajcovi sťažovateľa – konštatuje, že ústavné dôsledky porušenia tohto zákonného ustanovenia neboli bez ďalšieho spôsobilé vyvolať sťažovateľom v petite navrhované závery. Právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť totiž porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením“ (II. ÚS 55/98). Inými slovami, postup všeobecných súdov v sťažovateľovej trestnej veci bol úmerný tej skutočnosti, že po podaní obžaloby okresnému súdu sa tento nachádzal vo väzbe a bolo potrebné v prvom rade vysporiadať sa s otázkou jeho osobnej slobody v ďalšom štádiu trestného konania, čomu zodpovedal aj aktívny prístup nielen okresného súdu, ale aj krajského súdu, ktoré rozhodli o nastolenej otázke v rámci jedného mesiaca. Vychádzajúc aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva „Nedostatok pri uplatňovaní niektorých zo záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na prvostupňovom súde, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde (Le Compte, Van Leuven a De Meyere z 23. júna 1981, Adolf c. Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge c. Holandsko z 29. mája 1986).“

36. Z citovaných povinností advokáta vyplýva, že nesie zodpovednosť za spôsob výkonu obhajoby svojho mandanta v konaní pred súdom, a to nielen v rovine zvolenej „taktiky“ obhajoby, ale aj jej samotného výkonu, resp. nesie zodpovednosť aj v podobe

opomenutia konkrétnych úkonov právnej pomoci, ku ktorým je zmocnený zákonom alebo poverený mandantom. Ak v okolnostiach veci si bol advokát vedomý, že z dôvodu jeho plánovanej, nie náhlej/nepredvídateľnej neprítomnosti, ako aj práceneschopnosti zodpovedných pracovníkov jeho kancelárie nebude zabezpečený riadny písomný úradný styk, alebo v dôsledku jeho zdravotnej indispozície bude ohrozený riadny výkon obhajoby sťažovateľa, mal o tejto skutočnosti konajúci súd aspoň vopred informovať a určiť za seba substituenta alebo po dohode s mandantom ukončiť preň výkon obhajoby. Ak tak neučinil, konal v rozpore s povinnosťami advokáta podľa § 18 ods. 2 a § 21 písm. e) zákona o advokácii a nesie zodpovednosť aj za objektívne prekážky brániace naplneniu jeho práv garantovaných zákonom vrátane namietaného § 292 ods. 4 Trestného poriadku, tak ako k tomu pojednáva aj dohovor v jeho komentovanom znení: „Z nezávislosti advokacie na štátu vyplýva, že vedení obhajoby je ve své podstatě záležitostí mezi obviněným a jeho klientem, ať už mu byl obhájce přidělen v rámci právní pomoci nebo si jej platí klient sám. Čl. 6 odst. 3 písm. c) nutí příslušné státní orgány zasáhnout pouze tehdy, jestliže nedostatky na straně ustanoveného obhájce vyjdou najevo anebo jestliže jsou o nich jakýmkoli jiným způsobem informovány [Kamasinski proti Rakousku, rozsudek 19. december 1989, č. 9783/82, § 65]. Totéž platí i pro obhájce zvoleného obviněným [Imbrioscia, § 41]. (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie: Praha: C.H.Beck 2012.)“.

37. Podľa judikatúry ústavného súdu v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom na držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba. Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria zákonnosti väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (Statis c. Litva z 21. marca 2002, § 59 – § 61).

38. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu, pozn.) konštatuje, že z ich odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému ďalšiemu zotrvaníu sťažovateľa vo výkone väzby nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne

neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi vrátane právnej úpravy práva na slobodu a bezpečnosť podľa dohovoru s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených práv a jeho ďalším nezákonným zotrvaním vo výkone väzby. Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok ďalšieho zotrvania sťažovateľa vo väzbe v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd, ako aj okresný súd (v príslušnej časti odôvodnenia svojho napadnutého rozhodnutia, pozn.) dostatočne podrobne skúmali pretrvávajúce okolnosti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa nielen z hľadiska relevantných zákonných ustanovení Trestného poriadku, ale aj z hľadiska rešpektovania základných práv a slobôd sťažovateľa garantovaných ústavou a dohovorom; uvedenú potrebu ponechania sťažovateľa vo väzbe zdôvodnili poukazom na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z hľadiska materiálnej interpretácie podmienok preventívnej väzby.

39. Na základe uvedených skutočností a dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, prepustenie sťažovateľa z väzby), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

40. K sťažnostným výhradám sťažovateľa týkajúcim sa nedostatkov v postupe orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného konania ústavný súd v neposlednom rade pripomína svoju už ustálenú judikatúru, podľa ktorej z princípu subsidiarity vyplýva, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp.

korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

41. V závere ústavný súd dodáva, že sa nezaoberal tou časťou sťažnosti sťažovateľa, v ktorej namietal postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T/101/2013 pri vedení hlavného pojednávania 25. októbra 2013 a tam vydanom uznesení sp. zn. 5 T/101/2013 z 25. októbra 2013, a to už len z toho dôvodu, že ďalší postup okresného súdu, ani jeho rozhodnutie sťažovateľ v petite sťažnosti nenapáda (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Milan Lalič.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2014